Aan de leden van de gemeenteraad

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk

Postbus 298
2200 AG Noordwijk

T +31 (0)71 36 60 000

gemeente@noordwijk.nl
www.noordwijk.nl

KvK nummer 73538469
BTW NL8257.92.150.B01
IBAN NL34BNGH0285044621
BIC BNGHNL2G

Noordwijk, 31 augustus 2026

Uw kenmerk	: 260809|CKM/EV|2
Uw brief van	: 8 augustus 2026
Zaaknummer	: 1190052
Verzenddatum	: 8 september 2026
Onderwerp	: Schriftelijke vervolgvragen inzake toepassing screeningsinstrumenten schuldhulpverlening
Bijlage(n)	:

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 8 augustus ontvingen wij van fractie HELDER de volgende schriftelijke vragen ingevolge artikel 32 Reglement van Orde. In deze brief worden de vragen beantwoord.

Aanleiding

In het beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029 kiest de ISD Bollenstreek voor een stress sensitieve, integrale en mensgerichte benadering. Tegelijkertijd wordt het screeningsinstrument Mesis gebruikt om onder meer gedrag, competenties en doenvermogen van inwoners in beeld te brengen.

HELDER heeft hierover eerder schriftelijke vragen gesteld. Uit de beantwoording blijkt dat volgens het college de menselijke maat, maatwerk en het professionele oordeel van de schuldhulpverlener leidend zijn en dat Mesis uitsluitend als ondersteunend instrument wordt ingezet.

De beantwoording roept echter nieuwe vragen op. Het college beschrijft vooral de beoogde werkwijze, maar maakt onvoldoende duidelijk hoe deze uitgangspunten in de dagelijkse praktijk worden geborgd, gemonitord en gecontroleerd. Ook blijft onduidelijk op basis van welke criteria de aangekondigde evaluatie plaatsvindt en hoe wordt vastgesteld of Mesis daadwerkelijk bijdraagt aan stress-sensitieve, mensgerichte en integrale schuldhulpverlening. Juist omdat inwoners in de schuldhulpverlening zich vaak in een kwetsbare positie bevinden, vindt HELDER het belangrijk dat de raad niet alleen kennisneemt van beleidsuitgangspunten, maar ook kan controleren hoe deze in de praktijk worden toegepast.

Naar aanleiding van de beantwoording heeft HELDER daarom de volgende aanvullende vragen.

Vragen ingevolge artikel 32 Reglement van Orde

Ter inleiding op de beantwoording en als context van de antwoorden is het van belang de volgende vier zaken op te merken.

1. De inzet van een triage-instrument is geen lokale keuze, maar een landelijke kwaliteitsnorm. Op 21 maart 2024 ondertekenden het kabinet, de VNG, de NVVK en Divosa het afsprakenkader Basisdienstverlening schuldhulpverlening. Eén van de twintig elementen is de norm dat professionals in de intakefase werken met een (bewezen) triage-instrument, zodat "het individuele verhaal in beeld komt en er op maat van de inwoner gewerkt kan worden".

2. De inhoud van Mesis sluit aan bij wat uitvoerend professionals zelf aangeven nodig te hebben. In het voorjaar van 2025 is in samenwerking met de NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening) een enquête uitgezet onder professionals in de schuldhulpverlening. Deze is door 110 professionals grotendeels ingevuld. De onderwerpen die zij het belangrijkst noemen, komen in hoge mate overeen met de onderwerpen waar Mesis inzicht in geeft. Mesis voorziet daarmee in een behoefte die door de uitvoering zelf is geformuleerd.

3. De werking van Mesis is extern onderzocht. Het is daarmee het enige instrument voor de schuldhulpverlening waarvoor op dit moment extern validatieonderzoek beschikbaar is. De Universiteit Leiden onderzocht de psychometrische kwaliteit van de onderdelen; Regioplan onderzocht hoe de uitkomsten zich verhouden tot de inschattingen van consulenten in de uitvoeringspraktijk. De uitkomsten zijn verwerkt in de versie van Mesis die op 1 juli 2026 beschikbaar kwam.

4. De ISD werkt stress-sensitief bij de uitvoering van de schuldhulpverlening. De medewerkers zijn opgeleid in deze manier van werken. De Mesis gespreksleidraad is opgesteld volgens de principes van het stress-sensitieve werken en wordt in veel gemeenten ingezet als onderdeel van het stress-sensitieve werken.

Vraag:

1. Het college geeft aan dat Mesis ondersteunend is aan de professionele afweging. Hoe stelt het college vast dat dit uitgangspunt in de praktijk ook daadwerkelijk wordt nageleefd en dat het instrument niet onbedoeld een sturende rol krijgt?

Antwoord:

De Mesis vragenlijst geeft professionals inzicht in aspecten die in een gesprek vaak lastig zijn uit te vragen. Denk aan zaken zoals de financiële en leesvaardigheden van een inwoner, de motivatie en de doorwerking van ervaren stress op het functioneren. De vragenlijst levert dus geen advies op voor een concrete inrichting van een plan van aanpak. De consulent bepaalt samen met de inwoner wat er gebeurt. Een besluit wordt geformuleerd door de consulent op basis van het gesprek en de inzichten die uit Mesis komen. De consulent neemt het beeld van het instrument niet over, maar weegt het samen met de inwoner af om te komen tot het plan van aanpak.

Daarnaast heeft de ISD twee zaken geregeld om te bepalen of het in de praktijk werkt zoals beoogd. Bij een besluit verwoordt de consulent in het dossier in welke mate de uitkomsten logisch voortkomen uit de Mesis-output. Zo is later altijd terug te zien dat er een eigen afweging is gemaakt. Een kwaliteitsmedewerker kijkt regelmatig steekproefsgewijs mee en bespreekt de uitkomsten met de consulenten.

Vraag:

2. *Op welke wijze legt het college bestuurlijke verantwoording af aan de raad over de bijdrage van Mesis aan de uitgangspunten van stress-sensitieve, mensgerichte en integrale schuldhulpverlening, zodat de raad zijn controlerende taak kan uitoefenen?*

Antwoord:

In de evaluatie van Mesis wordt verantwoording afgelegd aan het Dagelijks Bestuur van de ISD Bollenstreek. Indien noodzakelijk zal het bestuur nadere vragen stellen of verzoeken om verder onderzoek te doen. De ervaringen van de klanten komen naar voren in het klanttevredenheidsonderzoek.

Vraag:

3. *Is het college bereid de evaluatie van Mesis zodanig in te richten dat de raad kan beoordelen of het instrument daadwerkelijk bijdraagt aan de beleidsdoelen die de raad heeft vastgesteld, waaronder de menselijke maat, maatwerk en het voorkomen van overvraging van inwoners?*

Antwoord:

Ja, de ISD zal in de evaluatie aandacht besteden aan de beleidsdoelen wat betreft de menselijke maat en hoe het instrument wordt ervaren door de inwoner. Daarnaast zal de evaluatie ook kijken naar of het instrument ook oplevert waar het voor bedoeld is. Levert het instrument informatie op die anders niet naar boven gekomen zou zijn?

Vraag:

4. *Welke bestuurlijke signalen of indicatoren hanteert het college om tijdig te kunnen constateren dat de toepassing van Mesis onbedoeld leidt tot standaardisering, verminderde toegankelijkheid of een afname van maatwerk binnen de schuldhulpverlening?*

Antwoord:

Er zijn meerdere indicatoren die kunnen wijzen op een incorrecte toepassing van het instrument. Denk onder meer aan een toename van het aantal klachten, bezwaarschriften en opmerkingen van ketenpartners, en aan een lagere klanttevredenheid onder schuldhulpverleningsklanten waarbij de inzet van Mesis of de effecten daarvan het onderwerp zijn. In de evaluatie worden de ervaringen van klanten en consulenten dan ook meegenomen.

Vraag:

5. *Als uit de aangekondigde evaluatie blijkt dat de toepassing van Mesis onvoldoende aansluit bij de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde mensgerichte en stress-sensitieve schuldhulpverlening, is het college dan bereid het gebruik of de wijze van toepassing van Mesis te heroverwegen?*

Antwoord:

De basis van het stress-sensitieve werken is het inzicht uit de neurowetenschappen dat chronische geldstress een wissel trekt op het functioneren van mensen. Dit inzicht vormt ook een van de leidende principes onder het ontwerp van Mesis. In Nederland is prof. dr. Nadja Jungmann een van

de grondleggers van het stress-sensitieve werken. Zij is ook een van de ontwikkelaars van Mesis. Het gedeelde fundament verklaart waarom het college Mesis in het beleidsplan niet ziet als een interventie die tegenover de stress-sensitieve aanpak staat, maar als een onderdeel ervan. Wie langdurig veel geldstress heeft, kan minder goed overzien wat er speelt, minder goed plannen en heeft vaak ook meer moeite om in een intakegesprek onder woorden te brengen wat er speelt. Mesis is in dit licht een instrument dat de inwoner ondersteunt om aan de consulent duidelijk te maken wat er speelt. Vanzelfsprekend zal, als de evaluatie daar aanleiding toe geeft, de inzet van Mesis worden heroverwogen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier
secretaris

mr. B.B. Schneiders
wnd. burgemeester